

ДІЛО

Виходить щоденно передполуднем

РЕДАКЦІЯ
І АДМІНІСТРАЦІЯ:
Львів, Ринок № 10, II. пош.
Конто пошт. ш. 143.322.
Адреса для телеграм:
«Діло», Львів.
Гол. Редактор приймає від
11—12 год. передполуднем
Рукописи не звертаються.

ПЕРЕДПЛАТА:
Місячної в крах 450 гол.
За границею:
В Америці 1 долар, Франції,
Голландії, Бельгії 20 фр. фр.,
Італії 750 ал., Німеччині 750 ал.,
Швейцарії 2 ш. фр., Чехо-
словаччині 30 ч. к., Румунії 150
лей, Болгарії 750 ал., Австрії
750 ал. — Займа адреса 1 гол.

В СПРАВІ ОГЛОШЕНЬ
ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІ-
СТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА
20 сот.

Розправа з опозицією у ВКП.

Львів, 27. червня 1927.

Вчора принесла вся преса коротку телеграфічну вістку з Москви про те, що на пленарному засіданні Центрального Виконавчого Комітету Всесоюзної комуністичної партії у Москві виключено Троцького і Зіновєва зі складу Ц. К. Вістка ця дуже лаконічна і коротка та всеж вона розкриває перед теперішньою дійсністю СРСР цілком нові та несподівані перспективи якогось зовсім незнаного майбутнього.

Бо факт усунення Троцького та Зіновєва за опозиційну діяльність означає, що опозиція на ніякі уступки їй не хоче, доказує, що вона рішуче боротися з теперішньою більшістю у ВКП. Іншими словами, цей факт переконує нас наглядно в тому, що в партії, яка має в своїх руках всю повноту влади, яка виконує беззаперечно диктатуру у цілому СРСР, не все в порядку. Партія від кількох літ переживає дуже інтенсивно поважну внутрішню недугу. З виключенням таких величин як Троцький і Зіновєв з ЦК починається в ній без сумніву початок кризи. Як при всякій недугі криза приносить повне виздоровлення організму або його смерть, так мусить бути і в даному випадку. Партія приступила до самооперації. Чи вийде вона з неї побідно, чи її організм пережить інфекційні наноси до крові та м'язів, що прорвалися туди з внутрішніми внутрішнього боляка?

В протилежному до СРСР таборі держав ідуть без сумніву підготування до зорганізованого виступу цілого болю держав проти СРСР. В Женеві про те говорили довго і багато т. зв. льокарнські держави. Правда, там мали ставити це питання в тому напрямі, щоби боротися зі шкідливою діяльністю московського Комінтерну, а не зі СРСР, але чи це не на одно виходить, коли всі учасники конференції ідентифікують діяльність уряду СРСР з діяльністю Комінтерну? Мали там рішити, що кожна держава має боротися з комунізмом у себе так, як вважає за найдоцільніше. Отже там же узгоджувано тактику всіх держав у боротьбі з внутрішньою небезпечкою комунізму в кожній з них, але нема сумніву, що порушувалося справи спільного побороювання роботи Комінтерну, яка йде з Москви, спільного паралізування її впливів. Далі появились в європейській пресі вістки про те, що в недалекому майбутньому має зібратися в тій справі конференція великих держав не на терені Ліги Націй, але зовсім незалежно від неї та її нібито миротворчого духа. Кожен знає, що до того, що про більшовицький фронт розтягнувся між Англією, Францією, Італією геть через океани аж до Америки та Японії, то зрозуміло, чому пануюча у ВКП більшість так енергійно береться за санацію своїх рядів у внутрішній мірі, за вирізування внутрішнього боляка, яким вона вважає опозицію.

Отже в обличчя великанської небезпеки, яка грозить цілій системі управління і державності СРСР, із зовні, теперішні відповідальні керівники компартії мусили ховитися за всілякі заходи для рятівання перш за все себе. Самозрозуміло, що навіть на випадок вдатного пе-

Директора!

Закордонне велике підприємство, негайно пошукує до основуючої філії у Львові начальника директора.

Рефлектується тільки на першорядну самостійну, обанайомлену в цій справі силу зі знанням мов, спокійну, енергійну, з організаційними здібностями як внутрішніми так і зовнішніми. Писані на машині зголошення в німецькій мові, враз з подачею попередньої діяльності, референцій, вимогою платити слати до адміністрації під „Господарські машини“. 2461

ребуття початої внутрішньої операції, партія вийшла з неї дуже сильно ослабленою. Та велике питання, чи ліквідація опозиції так легко піде і чи вдасться її побідно перебути. В чім істота опозиції? І Троцький і Зіновєв сходяться в тому, що теперішня політика керівників партійного полібюра, унаслідок конкретної політики уряду СРСР, не покривається з напрямними комунізму і не веде до нього, але навпаки заводять цілий державний корабель СРСР, і тим самим партію у сліпий кут. Що більше, вона вертає величезні, тисячумилевими кроками до найнесимпатичнішої для всякого комуніста капіталістичної системи господарства у державі, що зве себе соціалістичною. Зокрема ж робітництво падає найперше жертвою такої господарки, бо замість приватних капіталістів визискує його немілосердно держава. Поповнюючи один промах, теперішні провідники більшошости В. К. П., а точніше кажучи теперішній її диктатор Сталін, ведуть партію у другу погібельну для комунізму в своїх наслідках скраїність, тобто у політику протегування селянства, у політику орієнтації на середняка, яка фактично є, на думку опозиції, нічим іншим а протегуванням і підтримкою сільського глїтайства, з його суто власницькими, капіталістичними нахилами. А це є найбільша небезпека для комунізму і революції. З тої підставової похибки у нутрі СРСР випливають і всі інші промахи комуністів навіть у закордонній політиці, що яскраво унагляднілися передовсім у китайській історії, де китайським комуністам наказано компроміс з китайськими націоналістами з Гоміндану. Цей компроміс був, на думку опозиції, убийчий для китайської революції і вона вже пропаща.

Опозиція підходить до оцінки положення принципово з мірником комуністичної доктрини в руках і не можна сказати, щоби вона почувала себе слабкою, або відокремленою. Навпаки, в обох столицях СРСР, чи краще головних осередках комунізму, тобто в Москві та Ленінграді, вона має між робітництвом велику перевагу. Сталін і К-о можуть цій перевазі опозиції протиставити там лише перевагу фізичної сили, репрезентованої органами ДПУ і взагалі цілим державним апаратом, який у їх руках, наглядним доказом на те, що опозиція почувала себе сильно, є факт що допустила до усунення з ЦК головних своїх лідерів.

Все і при всяких обставинах підтримує і підтримує опозицію в її критиці пануючого режиму чи критичній політиці існуючого уряду

маса, бо в ній все є велика кількість невдоволених, покривджених, ображених і т. п. Маса все йде за найскраїнішими гаслами. Те саме діється тепер і серед комуністів. Опозицію вже хочби з того титулу, що вона є опозицією, та що критикує діяльність уряду і полібюра партії, без сумніву підтримає маса, особливо не партійна. Вона не мусить розбиратися в тому, чого хоче і до чого прямує сама опозиція, для неї вистарчить сам факт її боротьби з урядом. Невдоволення у СРСР, серед усіх верств населення дуже а дуже багато. Його й використав напевно опозиція і тим легше, чим більше репресивних засобів у відношенні до неї будуть уживати урядові чинники. Виключення названих провідників опозиції з ЦК, є першим заходом репресій до провідників. Репресії до рядовиків мають зовсім безцеремонний характер. Та це мало помагає. Словом теперішні правителі і диктатори СРСР почали гру з огнем, а до того вони сидять на вершці вулкану, що кожної хвили може вибухнути і залати не тільки їх, але й опозицію. На десятому році виконання диктатури опинилася компартія в дуже невдачливому положенні. Вона слаба. А цілий СРСР стоїть на передодні переломових подій на тлі внутрішньої проби сил.

Наслідки англійсько-більшовицького розриву.

Стаття графа Володимира д' Ормессона.

В „Нає Фрас Прессе“ поміщена стаття редактора закордонного відділу час. „Temps“ графа Володимира д' Ормессона, в якій цей визначний політик спинається над майбутніми наслідками розриву англійсько-більшовицьких взаємин. Передаємо найважливіші думки французького політика нашим читачам.

У вступі д' Ормессон зазначає, що він не вважає зірвання офіційних взаємин між Москвою і Лондоном ніякою катастрофою, ніякою зворотною точкою в сучасній історії Європи. Англія зробила помилку давно, визнавши радянський уряд у надії, що таким чином зросте її торгівля і зменшиться число її безробітних. Розчарування в Англії оправдує як ніщо інше інстинктивне недовіря Франції до зв'язків з Радянським Союзом. Не диво: адже для Радянського Союзу форма його комерційної організації була тільки побічною справою; основою більшовицької політики була і є тільки революційна акція. В таких обставинах було ясно заздалегідь, що

шкоди, спричинені революційною акцією, будуть більші, як торговельні успіхи, що їх дехто надіявся по офіційних торговельних взаєминах з СРСР.

Льонд Джордж мав зовсім слушність, коли заявляв, що господарська відбудова Європи так довго не є можлива, поки величезна російська держава буде поза обсягом старого континенту. Він тільки помилявся в тому, що думав, що з більшовиками можна переговорювати. Тут Європа поставлена перед дією, яка вимагає від неї твердої проби. Розв'язка справи, себто виразна еволюція в СРСР, прийде напевно, але на неї треба чекати терпеливо.

Після зірвання взаємин з СРСР, вирінає питання, чи більшовицька акція одинока несе цілу відповідальність за ті труднощі, що їх переживає нині Англія. На думку графа д' Ормессона глибоко помилявся би той, хто думав би, що з виходом з Англії представника СРСР у зєдиненім королівстві буде все у порядку. Консервативна партія Англії, що з повним правом вважається в цілій Європі переважним фактором для вдержання європейської рівноваги, зробила би велику помилку, якби тепер схотіла спочивати на лаврах. Бо більшовицька пропаганда, маючи тепер зв'язані руки, буде ще завзятіше вести агітацію проти британської імперії в Китаю й Індії, очевидно, в самій Англії, де в шахтарських промислах здавна панує велика криза. Ця криза спричинена головню наслідком зовсім перестарілої організації шахтарського промислу, яка спинає дешеве виробництво і тим самим не дає йому можливості конкурувати з іншими країнами. Отже англійський уряд мусить змінити передовсім свою промислову політику, коли хоче увільнитися від соціальних і господарських несподіванок.

Не бачучи в зірванні англійсько-більшовицьких взаємин ніякої безпосередньої небезпеки для світового миру, граф д' Ормессон не вірить також в якийсь „одностайний крок“ держав проти СРСР і в можливість нового хрестоносного походу. Натомість д' Ормессон вірить у дві річі: що більшовизм примусить усі народи заходу до самооборони й до скріплення себе в своєму нутрі і що російський більшовизм агітує сам із себе, а з ним і всяка думка про світову революцію.

Україна на берлінській сцені 1926/27.

(Концерти пп. Гушалавичіної, Ко-
лессіної й А. Рудницького. — „Со-
рочинський Ярмарок“ у „Міській
опері“ і в „Радіо“. — „Український
Мар. Хор“ Євсєвського у Німеччині
й його виступ у Берліні. — Виступ
п. М. Голіницького а „Аді“ — нові
силы.)

Зимовий сезон 1926/27 стояв у Берліні, як ніколи досі, під знаком України. Від часу побуту О. Кошиця не було ще такого року, в котрім булоб так багато нагоди стрітатися на берлінській концертній або театральній сцені з українськими артистами або українськими композиціями.

Український сезон, коли можна вжити цього вислово, зачався в осени власним концертом доньки пок. оперового співака І. Гушалавича, п. Гені Гу а санич-

ної, що від довших уже мит належить до сталого персоналу берлінської державної опери. П. Гушавенціна дорожить пам'яттю свого батька українця й ніколи не відмовляється брати участь в українських концертах і виступах у Берліні. Тому й українська берлінська колонія явилася доволі численною на її концерті й аложила їй подяку за прекрасний вечір співа. Бо й треба признати, що п. Гушавенціна співала дуже добре й не могла за надатками зійти зі сцени.

Що ко року, завітала до Берліна й цього сезону наша незрівнянна п'яністка п. Любка Колессівна. П. Колессівна, яка була тут переїздом до Іспанії, мала своїм концертом (22. лютого), як значає, нову само інтерв'юальну публіку, між якою не бракувало й місцевих українців, для яких стали, щорічні концерти п. Колессівної являються завжди справжнім місцевим святом.

Дня 22. березня мали ми приємність почути публічний фортепіанний концерт ісполнителя берлінської Музичної Академії й ученика проф. Петріого й Шрекера, с. Антона Рудницького. Концерт п. Рудницького, що вже не раз виступав тут із успіхом, пройшов дуже гарно й тому сая на його композиторському концерті, уладженню дня 11. квітня „Товариством концертуючих артистів“, була як на берлінські обставини повна адлячої публіки, що не шадила нашою молодому композиторові й п'яністоті належних оплесків. Як зачуваємо, нові композиції п. А. Рудницького повільно незабаром окремих випуском, сам же п. Рудницький авантажований управою українських державних опер на Україні на першого диригента й виждає тільки вирішення деяких справ, зв'язаних зі своїм аванжуванням, щоб після цього виїхати на Україну.

Милу несподіванку зробила нам берлінська Міська Опера (*Städtische Oper*), що під управою інтенданта Тітена й музичним проводом відомого диригента Бруна Вальтера належить сьогодні до найкраще поставлених і ведених опер, чого найкращим доказом може послужити факт доручення д. Тітену мистецької управи всіх тихох берлінських опер. І от Міська Опера виступала при допомозі проф. І. Доброгана із „Сорочинським Ярмарком“ Муссорґського, не жалюючи заходів і коштів на прегарну виставу. Зразкові українські народні строї й добре та вірно підібрані декорації, зокрема українського села, вказують на те, що управа опери віднеслася з повною й належною увагою до підкреслення українських елементів цієї принадної комічної

опери й потрапила встеретися від немилої „малоросійщини“, яку ми так часто подибували в так званих українських фільмах. Дирекція Міської опери подала крім цього в своїх програмах окремі статті про саму оперу, її зміст і український підклад, підкреслюючи при цьому поетичність і принади української златі, української пісні й українського народу. Перша вистава „Сорочинського Ярмарку“ (14. травня) була великим успіхом і хоч вибгдливий український глядач бажав би хвилями крашої Хіпрі та Параски, мийшов кожний із цієї „української прем'єри“ із ширим задоволенням, що міг, як би на язі, пережити кілька годин під чаром рідного оточення. „Сороч. Ярмарок“, прийнятий критикою прихильно, але без великих надій на довше життя на одній сцені, потрапив у супереч першим побоюванням захоплити місцеву німецьку публіку й стати атракційною штукаю, що два місяці не сходять уже зі сцени. До її спонукризування причинилося теж берлінське „радіо“, що передало її сотням тисяч своїх слухачів, пояснивши у своєму незвичайно поширеному журналі „Die Funkstunde“ зміст і український підклад опери (теж із ілюстраціями).

Після виїзду проф. Е. Турулі до Америки, що давав у Берліні й на провінції дуже часто українські концерти свого мішаного хору, й після тріумфальних виступів хору Ол. Кошніця, якого тутешні музикальні німці досі не можуть забути, відчувався довго брак гарного українського хору, що популяризував би нашу пісню між чужинцями. Що правда, були спроби зорганізувати такого хору на малі розміри, однак вони не адалася й залишилися спробами для власного ажитку, коли не рахувати виступів невеликих груп (нр. пп. Луговенка, п-ї Раттаузової й і.) у Берліні й на провінції. Щойно в змні цього року, зазидки заходам професора Біркнера й ще кількох осіб, переїхав до Німеччини на довгий побут „Український Народний Хор“ Музичного Товариства „Кобза“ під управою д. Давиденка й диригентуру професора Петра Евсєвського й зачав давати окремі українські концерти по більших і менших містах південно-східної Німеччини, між іншими у Байтєні, Гіденбурзі, Губєні, Кроссєні, Нойштадті, Магдебурзі, Фінстервальде, Вістерсдорфі і т. д. Концерти „Українського Нар. Хору“, що складає із 35 співачок і співаків, приймалися всюди прегарно німецькою публікою і критикою, яка з окрема з великим признанням, а навіть захопленням висловлюється про незрівняну красу української пісні й ми-

стєньке викопання „Українським Нар. Хором“. Захоплення українським хором прибирало місцями незвичайні для Німеччини форми: для наших співаків уладжувалися сердечні комерси в промовани, німецькі співацькі й інші організації зверталися до хору з письменними подяками, а деякі ентузіясти їхали навіть з хором до ближчих місцевостей, щоб тільки ще раз бути на концерті. „Український Нар. Хор“, якому арештою приходится боротися з великими матеріальними труднощами, зробив і робить дуже багато для популяризації українського мистецтва — він виступає у прегарних народних одягах, має добрих танцюристів і має донедавна бандуристів — і тому „Українська Громада у Берліні“ робить заходи, щоб удержати його в Німеччині на довше.

Щоб допомогти до цього й дати „хором“ змогу запрезентуватися перед ширшою публікою й музичними колами, уладила „Українська Громада“ окремі концерти „Українського Нар. Хору“ у Берліні при технічній допомозі найбільшого берлінського музичного підприємства Вольфа й Закса. „Українська Громада“ не жалувала засобів і заходів, щоб зробити „Українському Нар. Хорові“ належну рекламу, поіформувала відповідно пресу й музичні кола (рецензентів, директорів і власників концертних біор і сцен), видала крім афішів окремі бюлетени та програми з поясненнями до пісень і притигудла на концерт — розіславши між іншим від себе й кількох других товариств, як „Союз Українських Старшин“, „Спілка студентів українців у Німеччині“, „Товариство вищої освіти“, кількасот запросин — значне число публіки та знавців музики. Концерт, що відбувся 29-го травня в салі Бехштайна, приніс хором гарний успіх, чого доказом значне число рецензій у місцевій пресі („Берлінер Тагеблат“, „Люкаль-Аншайгер“, „Моргенпост“, „Край-Цайтунг“, „Берл. Ц. ам Міттаг“ і т. д.) і вкінці заангажування на цілий вересень до берлінського „Вінтергартену“.

Цьогорічний сезон закінчився для нас незвичайно адатним і багатообіцяючим виступом нашого відомого тенора М. Голінського в „Міській опері“, що зараз же після першої домашньої проби заангажувала його на весь зимовий сезон 1927/28 на умовах, що даються тільки найвизначнішим артистам. Голінський появився перед тутешньою публікою 31. V. в „Аїді“, як Радамес, без звичайного в таких разгах підготування в пресі, й був, не заважаючи на те, прийнятий дуже сердечно й прихильно. Театр був на його виступі випроданий до останнього місця а публі-

ка оплескувала нашого співака при отаверній сцені й вітала його з захопленням. Українська колонія явилася теж у значному числі й зробила Голінському після виступу ширі й сердечну овацію. Німецька фахова преса високо поставила голос українського артиста й принажує до його дальших виступів великі надії.

Як довідуємося, то в найближчому сезоні виступатиме перед німецькою публікою й наш другий оперовий співак, Чічка-Андрієнко, що після виступу у львівській опері переїхав переа кіляма місцями до Берліна як асистент в оперній школі спілу відомого музичного педагога проф. Фляма. П. Чічка-Андрієнко заключив уже на довгий час умову із відомою театральною агентурою Котта й Рєдліх і готовиться на осінь до гостинних виступів в Європі й Америці.

На кінці хочу ще згадати, що цього року покинув музичну школу п-ї Клевер-Грунд член тутешньої громади п. Федір Луговенко, що виступав уже деяких на українських концертах сая або до спілку а паями Любарською й Гасмаловою. Його виступ на пописовім концерті в салі Бехштайна (30-го травня ц. р.) змийом прихильну критику, що вирішила зміж інших учасників його „теплій і незвичайно видатний барітон“.

Доробок останнього сезону вплив на нас, як бачимо, дуже добре й треба сподіватися, що новий сезон 1927/28 принесе нам нові успіхи.

Зенон Кузеля.

Не марнуйте чеків „Просвіти“.

Вибірчий рух.

Соколовичина.

В дні 12. червня відбулися довірочі збори в Поздимирі. Присутніх осіб понад 100. Проводили наряди Кляс Прєст уна. На наради прибув делегат УНДО студ. Іван Корчинський, який обрав подробиць виборчий закон, обговорив теоретичне положення українського села в зв'язі зібраних до єдності в часі виборів У дискусію заборало голос багато прєстїх. Вибрано місцевий комітет.

В дні 13. червня п. р. відбулося в Крустинополі 3 год. пополуни в сал місцевой читальні віче в справі громадських виборів. На віче прибуло понад 40 осіб переважно з поближких сіл: Нового Двора, Ключова, Бендюги і Волевина. На віче прибув п. Іван Корчинський.

ВАСИЛЬ КОВАЛЬ.

З гімназійної лавки.

(На маргіналі „Ювілею вченого“).

У шкільному році 1895/6 вчив нас, тоді учеників першої кляси тернопільської гімназії, української мови Гошовський Іван, (*sit ei terra lev!*), званий загально „бадьо“. Вчив він у нижчих клясах ще й німецької і латинської мови. Говорив мовою лемківсько-галицькою 60-років, не визнавав дуже на фонетичному правопісі і не признавав його, підручником служила тоді в першій клясі етимологією арукована читанка Лучаківського. Старенький „бадьо“ захоплювався вельми віршом „Пещена дитина“ і сам радо той вірш любив прочитувати у голос. Позатим на годині української мови була правдива „рєпублика“. Вчив він тоді в нашому відділі „Б“ ще й латини, але ми його і на латині не конче боялися, а не то на годині української мови, де крім двох-трьох чужих, були самі свої, самі „русини“, як тоді називалися.

Старенький бувало часто і на годині латинської мови до нашого брата-русина, що не второпав добре латинських мудрощів із крутих Шайндлерівських вправ, піднесе, було, грізно брови вгору і з пересердям скаже: „Сиди, сиди! Тебі вітом бити на селі, а не латини учитися!“ Це було ніби його крайнє слово і рахувалося за „двійку“. Ноги старенький записував со-

бі на паперцях, яких у його було повно по всіх кишнях, а які де-хто зручнійши (звичайно мішух) умів не раз викрасти йому з кишені. А проте ми вчилися слів, перекладів, „ретроверзій“, бо цеж був найважливіший предмет і дома, особливо нас у бурсі, привчали пильнуватися цензори, а в мене таким цензором був покійний Омелян Пастушенко — *anima candidissima*, якому — не злати лекцій ввечером — вважалось невинним грихом. Інші предмети не робили великих труднощів тому, хто мав крихітку здібності і пильності. Прегарно вчив нас німецької мови покійний Дмитрів Константин, що був нашим господарем кляси. Наука рідної мови проходила одноманітно, не будила цікавості, не давала ніякої користи, хіба тільки гайнувала час. Правда, можна було на годині робити, що завгодно, і зачитуватися місійними книжечками, виданнями „Просвіти“, Качковського або інших „антиками“, що їх мав хто з бурсацької бібліотеки або з дому. Минув шкільний рік і, як порівняти користи з інших предметів, то з української мови ніхто з нас не випис ніякого хісна.

По вакаціях, а новим шкільним роком 1896/97 відносини радикально змінилися. Крім катехита — всі вчителі прийшли інші. Деякі з них сіали між нами неабиякий жах; минули патріархальні відносини між клясою і професорами! Ми, хоч рахувалися „другаками“ і „мундурни“ відягнули, почували себе не конче саовідно і тільки на годині релігії сая-так „приходили до себе“. Подиктували нам у поділї годин і *język ruski*. Зійшлися ми на „на годину“ (останню того дня) і

нетерпеливо ждемо, хто прийде. По дзвінку авійшов покійний директор Мацішевський, переробив з нами перший віршик і заповів, що української мови буде вчити професор Левицький, який незабаром приде, бо тепер він на військових вправах.

Минув може тиждень, аж ось на годину української мови прийшов знов директор Мацішевський, та вже в товаристві молодого, середнього росту, чорнявого професора: волосся коротко стрижене „жаком“, по лиці і цілій постаті пізнати, що молодий учитель недавно скинув військовий однострій. Директор візав нас, щоб ми добре справувалися і гарно вчилися і шеє. Ми переглянулися, сіли і кожний з нас відчув, що це вже не „бадьо“, якому можна робити, що завгодно, але і не виглядав той молодий учитель і на „сіятель ужаса“, на якого годині треба вічно тремтіти. Ми всі інстинктивно відчували, що саме на годині цього вчителя ми відпичнем духом і забудем „скорби і печалі“, що так дошкулювали на інших предметах. І справді. Увесь шкільний рік 1896/97 учив нас Левицький Володимир української мови, але ми не чули з його уст ніколи прикрого слова; ми старалися учитися якнайкраще по силам і багато-багато тоді скористали. Правда, читанка була вже фонетична і змістом може шкавіша як попереднього року, але не в читанці діло. Крім уступів з читанки ми кожної лекції адалали „з власної пильності“, найбільше з Шевченка. І як нині ще хто з тодішніх „другаків“ памятає що з творів Шевченка, то більш частину засвоїв собі саме тоді, заучуючи вірші з власної пильності.

Година минала звичайно стрілою і ми жалували, що так швидко дзвінок. Проф. Левицький учив нас поправно висловлюватися, звернувши нашу увагу на питомі риси нашої мови в порівнянні з польською або німецькою. Як нині пригадую собі лекцію про речення відносні і про уживання займенника „що“ замісць „котрий“. Професор не гнівався, не сварив, не сипав „трєтих“, не уживав поганих епітетів і зворотів. Нас (маю тут на думі „селюхів із селищ і стернищ тернопільських, теребовельських, збаразьких і скалатських“) захоплювала просто культура того молодого професора, а не звичайного „суплєнта“, що не смів учить далше четвертї кляси і часто-густо ходив пияний як швець. Нам imponував той молодий, елегантний, учений і поважний професор, що заавсе і всюди, вкупі з покійним Климом Глібовицьким, розмовляв по нашому і показував себе свідомим українцем. Тай не тільки нас селюхів серед чужого середовища „осіня“ той професор: він своєю культурою і тактом намернув і укріпив у рідній стихії не одного з наших товаришів, що досі росли і перебували під непереможним впливом матусь бабів і „цвоца“ і тільки до слуг по своїм уговорили.

І нині, коли шановного ювілянта знає громадянство як ученого математика, а все так вертало дє тих незабутніх годин української мови, що алили а душу трє рідного та свіжого, що й по трицяти літах майже не стратили своєї його впливу і спонукали отсим його ювілею.

Човатила.

*) Задля недовстачі місця ми не могли, як жаль, помістити цього спомину тоді, коли він прийшов, підчас ювілянта проф. В. Левицького — Рєдакція.

3 театру.

Вистави „Українського Нового Театру“.

Погано, коли публіка не розуміє потреби театру; ще гірше, коли театр не розуміє потреб публіки. Таким незрозумілим потребам публіки треба вважати вибір п'єси Андреева „Життя і доля Андрія“ пономі театральною труппою „Український Новий Театр“ у Львові дня 25-го ч. м. Дбайливість обставинки і зусилля акторів не допомогли нічого. 20-кілка літ тому можна було ще гадати на таку п'єсу як на чудернацьке видовище. Нині ця мішанина грубого реалізму та грубовагата символізму лише аудиторію внони байдухою і каже їй похитати.

Адреса хотів довести до крайності два вразливі, жинки Життя стільки разів вражало російську душу: мудру та безглузду. І доніс: глядімо і гідимось з тим, що знаємо вже давно.

Життя людини може бути безмежно мудре та безглузде. Можна сумніватися, чи навіть геніальний режисер з геніальними акторами міг би щось добути з цих жеманів. Це одні з найслабших творів Андреева і пригадує міні репертуар з „Кривоного Зеркала“: сатиру на символічній страсти. Публіка йшла за прикладом добродія в Спрім: бавилась і „по-дримувала. Жаль було Венцеля та Кривоного, які пробували розкрити цей трупий містрий. Важко сказати щонебудь про гру артистів у такій п'єсі, де кожний мусів застерти всі порухи своєї особи. „Старі жинки“ у 1-й дії шепотіли так тихо, що вже в першій ролі на сцені ледви можна було почути їх мудрість. П'єсу давали вдруге в неділю пополудні. Важко уявити собі зачудовані лия публіки, яка прийшла поглянути на щось у роді „Гриця“ або „Запорожця“.

Друга новинка, поставлена вчором, „Блакитний Лис“ Герцега була дозлом, що викоті артисти „Українського Нового Театру“ аробити із сценічної п'єси. Герцег дав у цій дотепній, бушім-то трагічній мелодрамі аразок парискої п'єси, доволі психологічних несподіванок, якої найбільшим представником цього штукарського мистецтва на Мадярщині є Мольнар. Це була одна з найкращих вистав, які в бачили на нашій сцені за останні роки. Ніодна сальонна п'єса під режисурою О. Загорова не йшла так легко та природно! П'єси О. Крижницька не грала, а жила на сцені; її гарячий рум'яні прості пашіли схвилюванням. П. М. Бенцала був гідним її приятелем, повним широго обурення. П. Л. Боровик створив таку оригінальну постать придуркуватого барона, що міг би звернути на себе увагу в найкращій театрі. П'єси О. Бенцала була тим, чим могла бути: примхливою, а п. Н. Лотоцький був би ще кращим парасоловним професором, який звертав більше уваги на дику і не проглядав снів надто швидко. Вся п'єса вийшла би ще релефнішо, якби актори розмовляли трохишечі повільніше та виразніше.

Сала була майже порожня. Кінець шкільного року та місяця і початок закашій часів не виправдують такої байдужості львівської публіки. Слід пригадати, що трупа „Український Новий Театр“, це адро бувишого театру Міткенчевої, найтрагічної нашої мадлярини трупи. Здається, що їм краще до нас масмо. Всі, що були на „Блакитний Лис“, провели вчорішній вечір прегарно. Треба з найбільшим признанням підкреслити незвичайну дбайливість в обставині обох п'єс.

М. Р-ий.

Всі українські діти до української школи! Хто минає свою рідну школу і посидас дитину до чужої школи, — той ворог своєї дитини і української нації!

Зі спорту.

По останніх неадачах „України“.

Най що хто каже, але другої такої жеманної, несподіваної дружини, як львівська „Україна“, не легко знайти. Бо подумати тільки, що вже в цій році ця українська одиниця здобула дуже почесний для неї наслідок у грі з „Гасносець“ і перемогла „Спарти“, „А. С. С.“ і „Металь“. Але одночасно прогнала катастрофально, і то двічі, з „Лехією“, а в днях 11. і 12. ч. м. потерпіла поразку навіть в Коломиї, де змагалась з дружиною українського Сокола (3:4) першого дня і з дружиною 49. п. п. (3:5) другого дня. До цих невдач прийшла передчорна поразка з „Спартою“, що виграла змагання у віддвоєнні 3:1 (2:0).

Шукати да розв'язкою цієї загадки не наша річ. На всякий випадок недостає відповідного, солідного тренування з основних причин тої неспадності української дружини, про яку ніколи не можна рукояти, що вона свої змагання, хочби з очевидно слабшим противником, виграла. Можливо, що неспадністю причиною такого стану річі є обставина, що грає „Україна“ — переважно чи майже виключно студенти, які, як відомо, не можуть всецільо віддатися спортові і культивують його тільки як добуток, хоч і при цьому розривають. Ніде в світі студентські

спортові дружини не можуть рівнятися щодо освіти з дружинами, зложеними з не-студентів (звичайно менше або більше професіоналів)! Таке саме внише бачимо зрештою й у Львові по польських і жидівських спортових клубках.

Про гру „Україна“ зі „Спартою“ можна сказати дуже мало доброго. Поминувши обставини, що грає „Спарти“ йшли більше на противника, як на м'яч, в чому не синіли їх поблажливий суддя п. Пшчбильський, що взагалі судував без потрібної енергії, — перемога „Спарти“ була заслужена, бо вона слане весь час облягала ворота „України“. В українській дружині був на своїй місці одиникий Мурский, зате Кобзаря ми просто не визнавали. З інших гравців „України“ теж ніхто нічим не вибивався. Загалом треба сказати, що вищий столічний дружині бракує ще дуже-дуже багато, щоб вона могла з повним правом назватися першокласною дружиною.

Окрему згадку слід присвятити порядковій на площі, якої постійно в часі м'ячевих змагань лишає багато до бажання. Видів „України“ мусить уже раз подбати, щоб відповідні люди берегли порядок між публікою, не впускали нікого непокликаного на площу гри, а передовсім здержували різних паворів від диких криків і свистів, що не лицюють навіть у цирку. Інакше всяка культурна людина буде оминати українську площу здалека, а це чейже не лежить у наших національних інтересах.

Лист до Редакції.

Б. гетьман Скоропадський не їздив до Лондону.

До хвальної Редакції часопису „Діло“ у Львові.

В часописі „Діло“ ч. 132 з дня 17-го червня надруковано кореспонденцію з Берліна, в котрій сказано, ніби гетьман Скоропадський виїхав до Лондону в політичних справах.

Центральна Управа об'єднаних українських хліборобських організацій має честь повідомити хвальної Редакції, що в згаданій кореспонденції з Берліна нема й слова правди, і прохати, в цілях правдивої інформації українського громадянства, що заяву надрукувати в ближчій числі Вашого поважного часопису.

За Центральною Управою об'єднаних українських хліборобських організацій:

С. Шенет.

Від Редакції: В „Ділі“ не було ніякої кореспонденції з Берліна про виїзд Б. гетьмана України Скоропадського до Лондону. У нас була тільки замітка про це, подана на основі інформації „Агенції Вскосней“.

Всячина.

— Кайзер як муж. З книжки одного з найвишараніших сучасних німецьких письменників Еміля Людвіга „Вільгельм II.“ чужинна преса вибирає пікантну характеристику царського подружжя. Вільгельм II. не був найкращим мужем. Він не був дуже чиним для своєї жинки, яка мала владу значно більше, ніж для його власної. Вона була дуже обмежена, де-вотка і без найменшого життя. Ті, що бачили кайзера і його жинку, часто вечерали, кажуть, що він був у силі сидіти весь вечір за столом мовчки, прочитуючи телеграми та листи і сортуючи їх, а вона за цей час гавтувала. Коли була пора йти спати, він перший вставав, позихав і відходив голосно заявляв своїй субіди, що її присутність наводило на нього страху нуду. Є королі, які можуть не рахуватись навіть... з чемністю!

Нові книжки і видання.

Журнали:

„СІЛЬСЬКИЙ ГОСПОДАР“ ч. 12, 15, червня 1927. Зміст: 1. Контроль молочності. 2. Дбайте о розвій молочарні та годівлю худоби. 3. Зужитковання громадських неухитків. 4. Зелених гної — джерелом багатства землі. 5. Гречка. 6. Шоби мати добре сіно. 7. Управа тютюну. 8. Шкідники овочевих дерев і рослин. 9. Як ратувати залу худобу? 10. Машина в сільському господарстві. 11. Як найліпше зужити овочі? 12. Добрі ради: 13. Господарський порядки:

ГОСПОДАРСЬКО-КООПЕРАТИВНИЙ ЧАСОПИС. ч. 25, 22 червня. Зміст: Юліан Шварц Жіда. Міжнародний кооперативний конгрес. Взаїмовідносини між управами а крамарями союзних кооператив. Правне положення та податкові тегері кооператива. Хліборобство. По наших кооперативах. Господарські вісти з краю і зі світу. 3 Ревізійний Союз українських Кооператив. Поради для годівлі.

ВІСТИ З ЛУГУ, ч. 6, 25, червня. Зміст: М. Козланюк: Лугове свято. М. Степанюк: Наші жалі. Лев Лейтис: Із нашої Подільки. Соціальне обставине свято у Львові: Луговички і їх завадання. 3 Лугової сім'ї. Водні, воздушні і сонні купелі.

НАШ ПРИЯТЕЛЬ. Ч. 6, Червень. Зміст: Христова Серце благословить. Для Тебе, Неме, Стережись розбійщик. Компас. Преподобний Нивара. Заяць та збанок. Маруся. Веселій кутки. Загадка.

ДУХОВНИЙ СІЯЧ. Церковно-народний ілюстр. тижневик. ч. 22, 10 червня.

ВІРА І НАУКА. Євангельський реалістично-просвітний часопис. ч. 10 і ч. 11.

ПРОМІНЬ. Ілюстр. журнал для української молоді в Канаді. Май.

Revue internationale des Institutions d'economie et sociales, № 3.

Slovansky Prehled, ч. 6, Червень.

СЛАВАНСКО ОГНИЩЕ. София ч. 1.

ЗВІТ з діяльності Пенсійного Інституту Українських Приватних Службовиків у Львові за 1926 р.

Sprawozdanie Kasy Chorych m. Lwowa za r. 1926.

НОТИ:

Я. Ярославенко: Мішані хори до слів Шевченка. Вид. Торбана. Вечір, мужеський хор. По уліди вітер віє, мішаний хор. Човен (a cavella).

ОПОВІСТКИ.

Репертуар Нового Українського Театру.

Бібрка 27. VI. Маруся Богуславка.

29. VI. Чесна Зузіна.

30. VI. Життя Людини.

Дня 15. червня 1927 відбулася на Високий ветеринарній школі в Берлі промови 5 ветер. лікарів українців на докторів ветеринарії: д-р Бабак Петро, Рангевичі п. Дрогобич, д-р Чуглак Гриць, Долге п. Дрогобич, д-р Водославський Петро, Колішні п. Товмач, д-р Ольшевський Олександр, Косів п. Чортків, д-р Федорович Іван, Перекопан п. Перемишль. 8 шкільним році 1926/27 осягнуло 8 товаришів дипломом ветер. лікарів. Під цю пору студіює ще на тутешній школі 17 товаришів з того 11 абсолютів.

Вічання п. Ірени Гамчикевич з д-ром Мирославом Созанським відбулося дня 23. червня 1927 в гр.-хат. церкві у Празі. 2456 1—1

Полкс елевів висних років Музичного Інституту ім. М. Лисенка у Львові відбується у вівторок 28. ч. м. о год. 7-ий вечір, в великій салі Муз. Тов-а. Програма в цій 50-от. службій як карта вступу на довільне місце. 2462 1—1

Вплив до школи вправ (дівочої) при III-ій державній учт. сем. жін. у Львові відбується в днях 28-го червня о год. 4—6 попол., 29. і 30. червня о год. 10—12 рано і 4—6 попол. 2458 1—1

На „Рідну Школу“ зложили ВП: Філія Тов. „Учительська Громада“ в Станіславові 25 зол. місто вінця на домовину бл. п. Василя Кошкого, проф. української гімназії, Тарновський в Замарстинюві 10 зол. місто вінця на могилу бл. п. Ярослава Климка. Жертводавцям складає ширю подяку Головна Управа. 2457 1—1

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ.

4 ЗОЛ. коштує цукоринка з хінського срібла у Мандля, Коперника ч. 14. 1773а 10—?

БЮРО ПРАВНОЇ ПОРАДИ в військових і поборових справах, інформацій, вношення податів, заступництво сторін. Львів, вул. Пекарська 47/II. 2121 20-24

ДЛЯ ЛІТНИКІВ в ДОРІ, заїсним хлібним літницьку над Прутом Вілля Олена в гарнім доглядім положенню з салею до забав і городом відіамає покої з цілим удержанням. Харч перворядний, шни помірковані. Зголошення до заряду. 2573 5—5

БООПЕРАТОР 6. торговельний референт „Дніпросоюза“ директор П. С. К. в Збаражі, фаховий торговельний і організатор, шукає відповідної праці в галузях кооперації, або в приватнім підприємстві. Зголошення Яків Водяний Збараж. 2449 2—2

ВДОВА інтелігентна з майном 6.000 доларів подружить старшого солідного квалера або відіє на визначним становищі. Неанонімі листи слати Ем. Калінінська, вул. Львівських Дітей 9. I. п. Львів. 2450 2-2

ДАМ ГАРНУ ПОСАДУ середньо-інтелігентній людині, котра відступить мені кімнату з особним входом у Львові. Зголошення слати до Адм. „Діла“ під „Без ризиків“. 2444 2—2

ЖОВЧЕВЕ КАМІННИ

ХОЛЕСКІНАЗА

Г. НЕМОЄВСЬКОГО

ЛІЧІТЬ

ЖОВЧЕВЕ КАМІННЯ

НЕДУГИ ПЕЧІНКИ І

ПЕРЕМІНИ МАТЕРІ

ВАРШАВА, КОВИ СВЯТ Ч. 5.

Телефон 504—96.

КАМІННЯ СХОДЯТЬ БЕЗ БОЛЮ

— АТАКИ УСТАЮТЬ ЦІЛКОМ. —

ОБЯНІ:

Початкові: Біль в боках і в підсереб'їм ділку, (де сходять ребра), Поболівання в печині, схильність до обструкції. Обложений язык. Відбавлення газам. Залтуть, вквіт в кишках. Болі і завороти голови. Підчас атаків! В ділку і печині сильний біль, який розходиться в задню сторону — в ласі — хресті і смага аж до лопаток. Залтуть черва, розсаджування ребер, пертя на відходоу кишку. Деколи воніти жовцю. Жини поти і жовтака. Детайльні інформації в брошурах Г. Немоського.

ПРИМУ від 1. IX. 2 паночки зі середніх шкіл на мешканця з повним удержанням. Особа нікнута і Фортені. Добра опіка. Зголошення до 5. VII. у О. К. при вул. Потоцького ч. 6. III. пов. двері II. 2460 1—3

АБСОЛВЕНТ філософії прийме лекцію на час фері. Зголошення слати до адміністрації під „Абсолют“. 2464 1-2

ГРАВЧИНЯ з кроєм, шукає прати по приватних домах. Ласкам зголошення до „Діла“ під „Кравчиня“. 1—1

ПАРОХІЯ підгірська в перемишній епархії до заміни 2150 душ, будинки пої, приходасто муроване, сухе, п'ять кімнат, мальоване, майже нове, до гостини 4 км., до повітового міста 16 км., свій лан на опал. Ванаших інформацій уділять грекат. Уряд Парохіяльний Постолов р. Ліба. 2435 1—1

МЕШКАННЯ з цілим удержанням для пп. курсисток (курсистів) на літній або серпень. Успіях догиді. Львів, Сап-ги 65. III. пов. на літо. 2459 1—1

ПРИМУ паночки на стацію — со-вісна опіка — Фортені в дома. — Марія Калимон, вул. св. Петра ч. 19а. 2462 1—1

ОГОЛОШЕННЯ.

За оголошення Редакція не відповідає.

Спеціаліст недуг легін, серця і жолудка

д-р Фелікс Ган

Львів, ГОРОДЕЦЬКА 46

2335 Пересалтлення Рентгенон. 16-20

Д-р М. ФАБРИНГ у внутрішніх недугах

орд. від 8-10 і від 1-1

Пересалтлення Рентгенон

Лічення Діатермія — Львів

пл. Смолянкі ч. 5. (Кіно Маруська)

Тел. 41—59 2060 9-2

Лікарсько-дентистичне Заведення

д-ра Симона Раппапорта

Якова Насса

Львів, вул. Сикстуська 17/II.

Плюмбування і винищення зубів без

болю. Штучні зуби в каучуку і золоті на

американську систему. Пациєнтів з прові-

щою подагоджується в найкоротшому часі.

П. Т. урядовцем і студентом, значна знижка.

2451 Полекші а сплатах. 2—3

Ново відкритий український пан-

сіон Т. Рибак

„Подольанка“

в Закопанім,

10 хвиль ходу від двірця — коло косте-ва

і Музея татшанського.

Цілоденне удержання з помешканням (ком-

форт — в кімнатах вода тепла і ліжка)

8—12 зол. + 5% на усаду.

Харч першокласний.

Зголошення: Т. РИБАК, Законне,

Каспрусе 7. — вілля Подольанка.

2465 1—4

Головний Ожлад

Аптика SANITAS

Львів вул. Львівська ч. 48. 236

Знаменитий ліч-

ничий середник

при великих жо-

лудкових болях.

Побуджує апетит,

змінює жолудок і

успіває перешкоди

при травленню, як

також успішно ді-

ає при асертії.

Знаменитий ліч-

ничий середник

при великих жо-

лудкових болях.

Побуджує апетит,

змінює жолудок і

успіває перешкоди

при травленню, як

також успішно ді-

ає при асертії.